

HAYVANCILIK ETRAFINDA GELİŞEN SİLİFKE YÖRESİ DOKUMA KÜLTÜRÜ

Fatih KÖKSAL*

Makale Geliş Tarihi: 14.01.2020

Makale Kabul Tarihi: 12.03.2020

Halkbilimi disiplininin cevap aradığı bazı evrensel sorular vardır. Bir kültür ürününün halkbilimci tarafından incelenirken dikkate alıp cevaplandıracağı bu sorularla ortaya konan çalışma amacına ulaşacaktır. Özkul Çobanoğlu, kültürel bir olgunun “tanımı, sınıflandırması, kaynağı, kökeni, aktarımı, çeşitlenmesi, yapısı, anlamı ve amacı, işlevi, uygulaması” şeklinde sıralanan bu sorulara alanda uzmanlaşma eğilimi nedeniyle araştırmacıların çalışmalarında nadir olarak bir ya da iki soruna eğildiklerini belirtmekte; bu eksikliği gidermenin yolunu halkbilimi kuramları ve araştırma yöntemlerinin rehberliğinde bulmaktadır. (Çobanoğlu, 2018: 28-30) Bahsi geçen kıstasların bir ya da ikisine değil pek çoğuna cevap aranan bir çalışmaya imza atan akademisyenler Turgay Kabak ve Ş. Seher Erol Çalışkan’ın “Silifke Yöresi Dokuma Kültürü” adlı kitabı Gece Akademi’den Ocak 2019’da çıkmıştır.

* Arş. Gör., Bayburt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, fatihkoksal@bayburt.edu.tr

“Silifke Yöresi Dokuma Kültürü”nün, Bağlam Merkezli Halkbilimi kuramlarından İşlevsel Kuram çerçevesinde ortaya konulmuş bir çalışma olduğu, eserin “Araştırma Yöntemi” başlığında belirtilmektedir. İşlevsel kuramın esas aldığı üzere bir kültür ürünü incelenirken sadece ürüne bakılmamakta; o ürünün oluşturulduğu, yaratıldığı ve yeniden yaratılıp nakledildiği bağlama da bakılmaktadır. Bu bağlamda bir halk kültürü unsurunun üretilmesindeki temel neden, üreticinin onu üretme, aktarma ve kullanma nedenleri ve bunların dışındaki nedenler de yöntemin temel sorunları olmaktadır. (Ekici, 2008: 84) Eserde, Silifke yöresinde hayvancılığa bağlı olarak gelişen dokuma kültürünün 1940-1950’lere kadar yoğun bir ekonomik, sosyal, kültürel faaliyet alanı olduğu; 1990’larda hangi sebeplerle bu kültürün yok olma aşamasına geldiği; motif adlarının, tezgâh adlarının, bu tezgâhları üretenlerin bağlamın ortadan kalkmasına bağlı olarak nasıl sukuta uğradığı ele alınmıştır. Binlerce yıllık bilincin, Türk’ün dünyaya bakışının, mitolojik görüşünün motiflerde aynen korunduğunu birçok örnekle gözler önüne seren (M.Ö. II. yüzyıl Hunlara ait Pazırık halısı ile Silifke halısındaki ortak koç boynuzu motifi “bk. Çalışkan, Kabak, 2019: 106”) çalışmada literatür taraması, dokuma malzemeleri-araç gereçleri-teknikleri-çeşitleri-motifleri ve motiflerin anlamları da ele alınmış; kuramın ve saha çalışmasının gerektirdiği bağlamın önemine binaen Silifke yöresinde 73 köyde araştırma yapılmıştır.

Yukarıda ele aldığımız halkbiliminin evrensel sorularından “uygulama” ölçütü ile hedeflenen “elde edilen bilgilerin karşılaşılan sosyal, ekonomik ve teknolojik problemlerin çözülmesinde”ki işlevselliği göz önüne alındığında; millî bir servetin korunması için atılacak adımlara, geleneksel bir mesleğin modern çağda hayata intibakını sağlayacak hususlara, bu mesleğin ayakta kalmasını sağlamakla toplumsal hayatta sağlanacak bazı faydalara dikkat çekilmiştir. Tespit edilen sorunlara çözüm önerilerinin yetkililerce dikkate alınacağını ümit etmekteyiz.

Kaynaklar

- Çobanoğlu, Özkul. (2018). Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ekici, Metin (2008). “Araştırma Yöntemleri”. Türk Halk Edebiyatı El Kitabı. (Editör: Öcal Oğuz). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Erol Çalışkan, Ş. Seher; Kabak, Turgay. (2019). Hayvancılık Etrafında Gelişen Silifke Yöresi Dokuma Kültürü. Ankara: Gece Akademi.

BAYBURT ÜNİVERSİTESİ İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ

DERGİSİ-BÜTOBİD

YAYIN VE YAZIM İLKELERİ

Yayın İlkeleri

Bayburt Üniversitesi İnsan ve toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi, Mart ve Eylül olmak üzere yılda iki kez yayımlanan bilimsel ve hakemli bir fakülte yayınıdır. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir. Dergiye gönderilen yazılar başka bir yerde yayınlanmamış ya da yayınlanmak amacıyla gönderilmemiş olmalıdır. Türkçe makalelerde İngilizce öz ve genişletilmiş İngilizce özet, İngilizce makalelerde ise Türkçe öz ve genişletilmiş Türkçe özet yer almalıdır. Dergiye gönderilen yazılar öncelikle editör tarafından ön incelemeye alınır sonrasında editörler grubunun ve yayın kurulunun görüşleri alınarak, ilgili yazının konusunda uzman hakemlere gönderilir. Hakemlerin de olumlu görüş vermesi ve yayın kurulunun olumlu görüş belirtmesi durumunda makale, editör ve yayın kurulunun belirlediği sayıda yayımlanır. Hakemlerin olumsuz görüş belirtmesi durumunda makale, reddedilir. Dergimize gönderilen yazılar için editör ve hakem raporlarında belirtilen düzeltmeler yapılması için makale sorumlu yazarına gönderilir. Düzeltmeler yapıldıktan sonra eğer hakem makaleyi tekrar görmek istiyorsa hakeme makale terkar gönderilir. Hakemin düzeltmeler yeterli bulması durumunda editör makalenin yayınlanması konusunda karar verir. Şayet hakem düzeltme istemiş ancak düzeltmelerden sonra makalenin tekrar görmek istemediğini belirtmişse, ilgili düzeltmeler editör tarafından kontrol edilir ve bir karar varılır. Yayımlanan makalelerinin bütün yayın hakları Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi (BÜTOBİD)'e aittir. Burada belirtilmeyen hususlarda karar verme yetkisi Editör ve Yayın Kurulu'na aittir. Yayın ve yazım ilkelerine uymayan yazılar değerlendirmeye alınmadan reddedilir.

Yazım İlkeleri

Yazım ilkelerinde Apa ve Klasik sistem, Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi (BÜTOBİD) tarafından kabul edilmektedir.

Makale anlatımında aşağıdaki kurallar dikkate alınmalıdır.

Makale yazımında, okuyucunun, çalışmanın her aşamasını anlama ve değerlendirmesine imkân tanıyacak bir anlatım ve plana uyulmalıdır. Anlatım olabildiğince sade, anlaşılabilir, öz ve kısa olmalıdır. Gereksiz tekrarlardan, desteklenmemiş ifadelerden ve konu ile doğrudan ilişkisi olmayan açıklamalardan kaçınılmalıdır.

Yazımda çok genel ifadeler kullanılmamalıdır. Yargı veya kesinlik içeren ifadeler mutlaka verilere/ referanslara dayandırılmalıdır. Ele alınan konu veya problemin mevcut literatürdeki yeri, amaçları açıklama ve destekleme bağlamında sunulmalıdır. Problem ile seçilen araştırma yöntemi arasında bağ kurulmalıdır. Probleme, araştırmacı/araştırmacıların hangi kuramsal/kavramsal açıdan yaklaştıkları gerekçeleri ile birlikte belirtilmelidir. Kullanılan araştırma yönteminin seçilme gerekçesi açıklanmalıdır. Bütün veri toplama araçlarının geçerliliği ve güvenilirliği belirtilmelidir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler bir bütünlük içinde sunulmalıdır. Sadece elde edilen verilere dayanan sonuçlar sunulmalıdır. Sonuçların yorumları, varsa literatürdeki diğer kaynaklarla değerlendirilmelidir.

Makale biçimlendirilirken aşağıdaki kurallar dikkate alınmalıdır.

Çalışmanın ilk sayfasında yazar(lar)ın ad ve soyadları ile sayfanın alt bilgi bölümünde kurum bilgileri ve e-posta adresleri yer almalıdır. Makale için gerekli ayarlar şu şekildedir:

Sayfa düzeni: Özel sayfa boyutları, Genişlik:21, Yükseklik, 29.7 cm Kenar boşlukları: Üst veAlt: 5 cm, Sol ve Sağ: 4 cm Satır aralığı: Tam Değer: 1nk, Yazı fontu: Times New Roman

Başlıklar: Makalenin ana başlığı 12 punto, kalın, ortalanmış, tüm kelimelerin ilk harfleri büyük ve en fazla 14 kelime olmalıdır. Birinci düzey başlıklar numaralandırılmış, 11 punto, kalın, tüm kelimelerin ilk harfleri büyük ve ortalanmış olmalıdır. İkinci düzey başlıklar numaralandırılmış 10 punto, kalın, tüm kelimelerin ilk harfleri büyük ve sola yaslı olarak yazılmalıdır.

Yazar adları: 10 punto, ortalanmış, yazar adı ve soyadının sadece ilk harfleri büyük harf olmak üzere verilmelidir. Yazar adresleri alt bilgi olarak 10 punto verilmeli sadece şu bilgileri içermelidir: Üniversite, fakülte, bölüm, il, ülke, mail (Üniversite dışında bir kurumsa üniversite, fakülte ve bölüm adı yerine kurum adının yazılması yeterlidir).

Özetler: 10 punto ve italik, iki yana yaslı şekilde yazılmalıdır. Özet 100-150 kelime aralığında yazılmalıdır. Makaleler Türkçe ve İngilizce özet içermelidir. Makalenin dili Türkçe ise “Özet”, İngilizce ise “Abstract” başa gelmelidir. Paragraf başı yapılıp [½ girinti] 3-5 kelime arasında anahtar kelime yazılmalıdır. Türkçe başlık özet bölümünün üzerinde, İngilizce başlık ise Abstract bölümünün üzerinde yer almalıdır.

Makale metni: 11 punto olarak yazılmalı ve dosyalar Microsoft Word 2010 veya üzeri bir sürümde hazırlanmalı ve dosya biçimi .docx uzantılı olmalıdır. İlk paragrafta

girinti bırakmadan metnizi yazınız. İkinci ve diğer paragraflarda ise ½ girinti bırakınız.

Tablo isminde geçen kelimelerin ilk harfleri büyük sola yaslı ve italik olmalıdır. Tabloda dik çizgi kullanılmamalıdır. Tablo ismi tablo numarasının altında yer almalıdır. Tablo içeriğindeki yazılar 8 puntoya kadar düşürülebilir. Tabloyu açıklayan paragraf ½ girinti içerinden ve tablo ile 7,1nk aralığında olmalıdır.

Şeklin başlığı ortalanmış olarak (sadece ilk harf büyük olmalı) verilmelidir. Şekil numarası (italik) ve ismi şeklin altında verilmelidir. Şekli açıklayan paragraf ½ girinti içerinden ve tablo ile 7,1nk aralığında olmalıdır.

Makaleler, ekler dahil 35 sayfayı aşmamalıdır.

Kaynaklar APA 6 (American Psychological Association) standartlarına uygun ve aşağıdaki kurallar dikkate alınarak yazılmalıdır.

Kaynaklar APA 6 (American Psychological Association) standartlarına uygun olarak verilmelidir. Birden fazla yazarlı kaynaklarda son yazarın soyadından önce ‘&’ yazılmalıdır.

Makale içinde kullanılan kaynaklar “Yazar Soyadına Göre” dizini hazırlanarak, sayfanın sol kenar boşluğu hizasından başlayarak 9 punto, tek satır aralığı yazılır. İlk satırdan sonraki satırlarda ½ girinti bırakılır.

Metin içerisinde yazarı belli olmayan internet kaynaklarına atıf yapılırken, büyük harflerle URL-sıra numarası (.), yıl şeklinde yazılmalıdır. Örneğin: (URL 3, 2009), (URL 1 ve 2, 2005)

Kaynak göstermede bazı örnek kaynaklar aşağıda sunulmuştur;

Kaleli-Yılmaz, G. & Güven, B. (2014). Tasarlanan hizmet-içi eğitim kursunun teknoloji donanımlı ortamlarda öğretmene biçilen roller üzerindeki etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 144-169.

Tozlu, N. (2014). *Eğitimden felsefeye-1: Eğitim felsefesi, eğitim üzerine düşünceler ve insandan devlete eğitim*. Bayburt: Bayburt Üniversitesi Yayınları.

Kaynaklar Klasik Sistem (Dipnot) standartlarına uygun ve aşağıdaki kurallar dikkate alınarak yazılmalıdır.

Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimler Fakültesi *Dergisi*’ne gönderilen makaleler dipnot kullanılarak yazılmış olmalıdır. Dipnotlarda geçen kaynaklar, açık ve ayrıntılı künyeleriyle birlikte yazının sonunda Kaynakça kısmında verilir. Dipnot cümle bitiminde noktadan sonra verilmelidir.

Kaynak ilk kez geçtiğinde, künyesi dipnotta aşağıdaki şekilde verilir. Kitap başlığı *italic* olarak yazılır.

Dipnotta ikinci kez geçen kaynak için, araya başka kaynaklar girmişse, yazarın soyadından sonra “*age* (*adı geçen eser*), *agm* (adı geçen makale), *agt* (*adı geçen tez*), *agb* (adı geçen belge)” gibi kısaltmalar kullanılır.